

Arodbiedrību DA aktivitātes

► 17. oktobris, 2019

A large orange triangle is positioned in the bottom right corner of the slide.

ETUC – uzmanību, klimata pārmaiņas

- Kad temperatūra ir pārāk augsta, kā tas notika 2018.un 2019. gada vasarā (+40 C), tas kļūst par reālu draudu cilvēku veselībai un darba drošībai.
- Francijā šogad karstuma dēļ miruši vairāk par 1500 cilvēku un darba vietās vairāki desmiti no pārkaršanas.
- Augsta temperatūra darba vietā nozīmē, ka ir palielinājusies **nelaimes gadījumu iespējamība** sakarā ar samazinātu uzmanības koncentrāciju, kā arī dažu individuālo aizsarglīdzekļu lietošanas diskomforta palielināšanās, kas var samazināt organisma aizsardzību.
- Karstums **var saasināt jau esošās darbinieka slimības** - paaugstinātu asinsspiedienu vai sirds slimības, kā arī mijiedarbība ar citiem darba vietas riska faktoriem.
- Klimata pārmaiņu laikmetā, kad sarežģītie laika apstākļi var būt biežāki un ekstremālāki, ir svarīgi, lai ES būtu **piemēroti tiesību akti**, kas aizsargātu darba ņēmējus, ar **skaidriem uzdevumiem un atbildību** politikas veidotājiem, darba devējiem un arodbiedrībām.

ETUC rezolūcija:

- Ar ETUC Veselības un drošības komitejas starpniecību strādāt, lai noteiktu virkni pasākumu, kas risinātu drošas un veselīgas darba temperatūras jautājumus. Tas ietvers **vadlīniju izstrādi ES iestādēm**, kurām jārisinā šīs problēmas;
- • izvirzīt jautājumu par darba temperatūru režīmu gan ar Eiropas Darba drošības un veselības **Informācijas aģentūrai** (EU-OSHA), gan Darba drošības un veselības aizsardzības **padomdevēju komitejai** (ACHS – direktīvas, regulas), lai aktivizētu darbību šī riska novēršanai;
- Aicināt Eiropas Komisiju **ievieš likumdošanas instrumentus**, kas atzīst šo paaugstināto risku darbiniekiem un nodrošina sistēmu darbinieku aizsardzībai. Laika apstākļi neievēro valsts robežas, un tāpēc ir nepieciešama kopēja Eiropas rīcība
- pieprasa, lai **Eiropas darba devēju organizācijas** nopietni uztvertu šo jautājumu, sniedzot norādījumus saviem uzņēmumiem par to, kā viņi var **aizsargāt savus darbiniekus no paaugstinātas temperatūras** darbam gan telpās, gan ārā.

Prasības darba **telpu mikroklimatam** Latvijā reglamentē **MK noteikumi Nr. 359** (2009.gada 28.aprīlis) , kas nosaka,
ka darba telpās jānodrošina darba raksturam un nodarbināto fiziskajai slodzei **atbilstošu mikroklimatu** (temperatūru, gaisa relatīvo mitrumu, gaisa kustības ātrumu, atstaroto siltumu). Pielikums Nr.1

Darba apstākļi **ziemas periodā**
29.5.... ārpus telpām ... nodarbinātie ir aizsargāti pret nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem... , Pielikums Nr. 2

Arodbiedrību uzraudzība kā tiek veikta sagatavošanās darbam ziemā;

- Pamatprasības darba devējiem:

Instruēt nodarbinātos par mikroklimata ietekmi uz veselību.

Izsniegt nodarbinātajiem laika apstākļiem **atbilstošu apģērbu**.

Kontrolēt kā lieto nepieciešamos individuālos aizsardzības līdzekļus.

Noteikt **pārtraukumus** un atpūtas pauzes.

ES DA direktīvu grozījumi

- Saskaņā ar *REFIT* programmu ir jāpārskata 24 ES DA Direktīvas, lai **vienkāršotu ES tiesību aktus** un samazinātu darba devējiem nevajadzīgu **administratīvo slogu**;
- Arodbiedrību pārstāvji darba grupās seko lai grozījumi **nesamazinātu** darba drošības prasības darba vietās;
- Direktīvu pārskatīšanas process virzās lēni. Sagatavoti grozījumu projekti:
- Drošās darba vietas, Directive (89/654/EEC), Individuālie aizsardzības līdzekļi (89/656), Displeju aprīkojums (90/270), Medicīnas nodrošinājums uz kuģiem (92/29), Drošības zīmes (92/58), Bioloģiskas vielas (2000/54)
- Pēc Direktīvu grozījumu pieņemšanas ES, sekos šo izmaiņu ieviešana **nacionālos** normatīvos aktos;
- Perspektīvā svarīga būs nozaru arodbiedrību DA **speciālistu līdzdalība** grozījumu projektu apspriešanā;

Darba aizsardzības likuma grozījumi

- Saeimā ir pieņemti DAL grozījumi;
- Vēl septembra beigās Saeimas sociālo un darba lietu komisijā LDDK rosināja izņemt no projekta 19. pantu «**Nodarbinātā tiesības uz atlīdzību, izbeidzot darba vai civildienesta attiecības sakarā ar drošības un veselības apdraudējumu darbā**»
- Pamatojums, ka Darba likuma 100. panta 5. punkts risina šo jautājumu :
- (5) Darbiniekam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, neievērojot šajā pantā noteikto uzteikuma termiņu, ja viņam ir **svarīgs iemesls**. Par šādu iemeslu atzīstams katrs tāds apstāklis, kas, pamatojoties uz **tikumības un taisnprātības apsvērumiem**, neļauj turpināt darba tiesiskās attiecības.
- Nācās skaidrot arodbiedrību viedokli par principiālu atšķirību starp normām: DL 100. pants ir darbinieka **brīvas gribas** risinājums, bet DAL 19. pants ir **ārkārtas konfliktsituācijas** gadījums, kad darbinieks strādā kaitīgos apstākļos un lai nekļūtu par invalīdu, **ir spiests lauzt** darba līgumu; **Pants palika**
 - DAL grozījumi pieņemti 3.oktobrī , stāsies spēkā **2020. g. 1. jūlijā**,
 - laiks izskaidrošanas semināriem, nozaru **DA speciālistu un juristu gatavība**

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība

✉ Bruņinieku ielā 29/31
Rīgā, LV – 1001

☎ Tālrunis 6 7270351, 6
7035960
Fakss 6 7276649

✉ E-pasts ibas@ibas.lv